

G CONSELLERIA
O HISENDA
I I ADMINISTRACIONS
B PÚBLIQUES
/ ESCOLA BALEAR
ADMINISTRACIÓ
PÚBLICA

UNITAT 3

INVALIDESA DELS CONTRACTES. EL RECURS ESPECIAL I ALTRES QÜESTIONS

CONTINGUTS

1. La invalidesa dels contractes
2. Règim d'impugnació: el recurs especial en matèria de contractació
3. Jurisdicció competent
4. Racionalització tècnica de la contractació
5. Òrgans competents en matèria de contractació
6. Registres oficials
7. Contractació electrònica

Autoria: Jesús Salvá Blanco Data
d'actualització: gener 2025

Aquesta obra es difon mitjançant la llicència [Creative Commons
Reconocimiento- NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

1. LA INVALIDESA DELS CONTRACTES

L'LCSP estableix el règim d'invalidesa dels contractes que subscriuen els poders adjudicadors, inclosos els contractes subvencionats subjectes a regulació harmonitzada. Aquests contractes són invàlids en els casos següents:

- Quan es presenti alguna de les causes d'invalidesa de dret civil.
- Quan en els actes preparatoris o del procediment d'adjudicació es presentin algunes de les causes d'invalidesa de dret administratiu, distingint entre supòsits de nul·litat i supòsits d'anul·labilitat.
- Quan la invalidesa derivi de la il·legalitat de les seves clàusules.

1.1. Causes de nul·litat de dret administratiu

S'han ampliat els supòsits de nul·litat respecte a la legislació anterior. Són causes de nul·litat de dret administratiu les següents:

- Les que indica la legislació del procediment administratiu comú de les administracions públiques.¹
- L'incompliment dels requisits exigits a l'empresari per contractar: capacitat, solvència o classificació, habilitació i no incursió en supòsits de prohibició de contractar.
- La manca o insuficiència de crèdit, en entitats el pressupost de despeses del qual tengui caràcter limitador, tret dels casos d'emergència.
- La falta de publicació de l'anunci de licitació en el perfil de contractant amb els requisits que exigeixen l'LCSP i el DOUE, quan sigui preceptiu.
- La inobservança per part de l'òrgan de contractació del termini per a la formalització del contracte sempre que es presentin els dos requisits següents:
 - Que per aquesta causa el licitador hagi estat privat de la possibilitat d'interposar un recurs contra algun dels actes del procediment d'adjudicació.
 - Que, a més, es presenti alguna infracció dels preceptes que regulen el procediment d'adjudicació dels contractes que li hagi impedit obtenir-la.

¹ Són les que indica l'article 47 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques:

«1. Els actes de les administracions públiques són nuls de ple dret en els casos següents:

a) Els que lesionin els drets i les llibertats susceptibles d'empara constitucional.

b) Els dictats per un òrgan manifestament incompetent per raó de la matèria o del territori.

c) Els que tinguin un contingut impossible.

d) Els que siguin constitutius d'infracció penal o es dictin com a conseqüència d'aquesta.

e) Els dictats prescindint totalment i absolutament del procediment legalment establert o de les normes que contenen les regles essencials per a la formació de la voluntat dels òrgans col·legiats.

f) Els actes expressos o presumptes contraris a l'ordenament jurídic pels quals s'adquireixen facultats o drets quan no es tinguin els requisits essencials per adquirir-los.

g) Qualsevol altre que s'estableixi expressament en una disposició amb rang de llei.»

- Haver formalitzat el contracte, en els casos en què s'hagi interposat el recurs especial en matèria de contractació, sense respectar la suspensió automàtica o les mesures cautelars.
- L'incompliment de les normes establertes per a l'adjudicació dels contractes basats en un acord marc o dels contractes específics basats en un sistema dinàmic d'adquisició, sempre que l'incompliment hagi determinat l'adjudicació del contracte de què es tracti a un altre licitador.
- L'incompliment greu de normes de dret de la Unió Europea en matèria de contractació pública que comporti que el contracte no s'hagi adjudicat al contractista.
- La manca de menció expressa en els plecs de l'obligació del futur contractista de respectar la normativa vigent en matèria de protecció de dades, així com la manca d'inclusió de determinades obligacions essencials en cas que el contracte impliqui tractament de dades personals.

En cas d'incursió en una causa de nul·litat de dret administratiu, s'ha de tramitar un expedient de revisió d'ofici de conformitat amb la legislació reguladora del procediment administratiu comú de les administracions públiques, sens perjudici del reconeixement extrajudicial de crèdits en els casos que sigui procedent.²

1.2. Causes d'anul·labilitat de dret administratiu

En dret administratiu, l'anul·labilitat és la regla general davant l'existència d'un supòsit d'invalidesa, ja que la nul·litat és una situació excepcional que només és possible en supòsits taxats. Per tant, en l'àmbit de la contractació són causa d'anul·labilitat de dret administratiu qualsevol supòsit d'invalidesa diferent dels que s'indiquen en l'apartat anterior. En aquest sentit, l'LCSP fa referència a la resta d'infraccions de l'ordenament jurídic i, en especial, a les regles que conté, de conformitat amb el que estableix la legislació del procediment administratiu comú de les administracions públiques.³

A més, s'estableixen tres casos específics d'anul·labilitat de dret administratiu:

- L'incompliment de les circumstàncies i els requisits exigits per modificar els contractes que contenen els articles 204 i 205 de l'LCSP.
- Totes les disposicions, les resolucions, les clàusules o els actes emanats de qualsevol poder adjudicador que atorguin, de manera directa o indirecta, avantatges a les empreses que hagin contractat prèviament amb qualsevol administració.

2 En l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Instrucció 2/2012, de 12 de març, regula el procediment que s'ha de seguir en aquests casos (<http://www.caib.es/sites/intervencio/ca/n/95756/>).

3 Article 48 de la Llei 39/2015:

«1. Són anul·lables els actes de l'Administració que incorrin en qualsevol infracció de l'ordenament jurídic, fins i tot la desviació de poder.

2. No obstant això, el defecte de forma només determina l'anul·labilitat quan l'acte no tingui els requisits formals indispensables per assolir el seu fi o doni lloc a la indefensió dels interessats.

3. La realització d'actuacions administratives fora del temps establert per a aquestes només implica l'anul·labilitat de l'acte quan així ho imposi la naturalesa del terme o termini.»

- Els encàrrecs de gestió a mitjans propis, quan l'ens destinatari de l'encàrrec incompleixi els requisits per ser considerat com a tal, d'acord amb els apartats 2, 3 i 4 de l'article 32 de l'LCSP.

1.3. Efectes de la declaració de nul·litat

La declaració de nul·litat dels actes preparatoris del contracte o de l'adjudicació, quan és ferma, té com a conseqüència en tot cas la nul·litat del contracte, mentre que la nul·litat dels actes que no siguin preparatoris només afecta aquests actes i les seves conseqüències.

Si la declaració administrativa de nul·litat d'un contracte produeix un trastorn greu al servei públic, pot disposar-se en el mateix acord la continuació dels efectes del contracte i sota les seves mateixes clàusules, fins que s'adoptin les mesures urgents per evitar el perjudici.

1.4. Causes d'invalidesa de dret civil

En els contractes de règim jurídic privat, perquè l'ens contractant no és administració pública o per raó de l'objecte si l'ens contractant és administració pública, es poden donar causes d'invalidesa de dret privat. En aquest cas, la invalidesa se subjecta als requisits i als terminis d'exercici de les accions que estableix l'ordenament civil.

No obstant això, en contractes privats subscrits per administracions públiques, el procediment per fer valer les causes d'invalidesa s'ha de sotmetre al que es preveu per als actes i els contractes administratius anul·lables.

2. RÈGIM D'IMPUGNACIÓ: EL RECURS ESPECIAL EN MATÈRIA DE CONTRACTACIÓ

Seguint el règim d'impugnació que establia la normativa anterior, l'LCSP preveu un recurs especial en matèria de contractació que ha de resoldre un òrgan administratiu independent, quan la quantia dels contractes superi certs llindars. En la regulació d'aquest recurs cal destacar el següent:

- S'han reduït els llindars de quantia dels contractes que poden ser objecte d'un recurs especial en matèria de contractació, atès que abans era només per a contractes subjectes a regulació harmonitzada.
- S'ha ampliat la matèria que pot ser objecte de recurs: es pot recórrer contra els encàrrecs de gestió a mitjans propis, les modificacions de contracte i els rescats de concessions.
- S'han afegit nous supòsits de legitimació: s'esmenten expressament les organitzacions sindicals en determinats supòsits.

2.1. Objecte del recurs

Poden ser objecte de recurs els actes i les decisions que s'indiquen més endavant, en relació amb els contractes següents que pretenguin concretar els poders adjudicadors:

- Contractes d'obres el valor estimat dels quals sigui superior a 3.000.000 €, i de subministrament i serveis que tinguin un valor estimat superior a 100.000 €, inclosos els acords marc i els sistemes dinàmics d'adquisició, així com els contractes que es basen en aquests.
- Concessions d'obres o de serveis el valor estimat dels quals superi els 3.000.000 €.
- Contractes administratius especials quan, per les seves característiques, no sigui possible fixar-ne el preu de licitació, o quan el valor estimat sigui superior al que s'estableix per als contractes de serveis.
- Els contractes subvencionats a què es refereix l'article 23 i els encàrrecs quan, per les seves característiques, no sigui possible fixar-ne l'import o quan aquest, atesa la durada total més les pròrrogues, sigui igual o superior al que s'estableix per als contractes de serveis.

Les actuacions relacionades amb aquests contractes que poden ser objecte del recurs són les següents:

- Els anuncis de licitació, els plecs i els documents contractuals que estableixin les condicions que han de regir la contractació.
- Els actes de tràmit qualificats⁴ adoptats en el procediment d'adjudicació.

⁴ Són actes de tràmit qualificats els que decideixen directament o indirectament sobre l'adjudicació, determinen la impossibilitat de continuar el procediment o produeixen indefensió o perjudici irreparable a drets o interessos legítims. En tot cas es considera que compleixen aquesta condició, els actes de la mesa o de l'òrgan de contractació pels quals s'acordi l'admissió o inadmissió de candidats o licitadors, o l'admissió o exclusió d'ofertes, incloses les que s'excloquin perquè són anormalment baixes.

- Els acords i les resolucions d'adjudicació.
- Les modificacions de contractes basades en l'incompliment dels requisits establerts per a això en els articles 204 i 205 de l'LCSP, perquè s'entén que la modificació havia de ser objecte d'una nova adjudicació.
- La formalització d'encàrrecs a mitjans propis personificats en els casos en què aquests no compleixin els requisits legals.
- Els acords de rescat de concessions.

No és possible interposar aquest recurs contra les actuacions anteriors si han tingut lloc en un procediment d'adjudicació seguit pel tràmit d'emergència.

Contra els actes que es dicten en un procediment d'adjudicació dels contractes de les administracions públiques que no siguin dins l'àmbit objectiu del recurs especial, es poden interposar recursos administratius ordinaris o un altre tipus de recurs especial, si així està previst en la legislació autonòmica aplicable.⁵

Les actuacions dels poders adjudicadors que no tenen la condició d'administracions públiques s'impugnen en via administrativa mitjançant el denominat *recurs d'alçada impropia* davant del titular del departament, òrgan, ens o organisme al qual està adscrita l'entitat contractant o aquell a qui en correspon la tutela. Si l'entitat contractant està vinculada a més d'una administració, és competent l'òrgan corresponent de la que en tengui el control o la participació majoritària.

2.2. Legitimació

Pot interposar el recurs especial en matèria de contractació qualsevol persona física o jurídica els drets o interessos legítims, individuals o col·lectius, de la qual hagin estat perjudicats o puguin resultar afectats, de manera directa o indirecta, per les decisions objecte del recurs.

Es preveu expressament la legitimació per interposar aquest recurs a les organitzacions sindicals quan dels actes objecte de recurs es pugui deduir fonament que l'empresari ha incomplert les obligacions socials o laborals respecte dels treballadors que participin en l'execució del contracte.

2.3. Òrgans competents per a resoldre

Les competències per a resoldre el recurs especial en matèria de contractació s'han d'atribuir en tot cas a un òrgan administratiu independent.

En l'àmbit dels poders adjudicadors d'àmbit estatal, el coneixement i la resolució dels recursos especials en matèria de contractació són a càrrec del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals (TACRC), òrgan especialitzat que

⁵ En l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma, regula en l'article 66 un recurs especial en matèria de contractació que s'interposa amb caràcter potestatiu contra els actes dels òrgans de contractació. L'òrgan competent per resoldre'l és la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de les Illes Balears.

actua amb plena independència funcional en l'exercici de les seves competències, adscrit al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, i compost per un president i un mínim de cinc vocals.

D'acord amb les seves normes, les comunitats autònomes poden crear un òrgan administratiu propi per a resoldre els recursos especials que s'interposin en el seu àmbit, que actuï amb independència funcional i reuneixi condicions i requisits similars, o poden optar per atribuir la competència per a la resolució dels recursos al TACRC. Amb aquesta finalitat, han de subscriure un conveni⁶ amb l'Administració General de l'Estat, en el qual s'estipulin les condicions en què la comunitat autònoma sufragarà les despeses derivades d'assumir aquestes competències.

En l'àmbit de l'Administració local, com a regla general cal ajustar-se al que determini la normativa de desplegament de la comunitat autònoma del seu àmbit territorial, o s'ha d'atribuir la competència al mateix òrgan que tengui les competències per a resoldre els recursos en l'àmbit autonòmic, en cas que no hi hagi una previsió expressa.

No obstant això, s'ha previst la possibilitat que els municipis de gran població⁷ i les diputacions provincials puguin crear els seus propis òrgans especialitzats i funcionalment independents amb competència per a resoldre els recursos del seu àmbit.

2.4. Procediment

El procediment s'inicia mitjançant un escrit. Quant els terminis, convé tenir en compte els aspectes que s'indiquen a continuació.

6 En l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'ha optat per formalitzar el Conveni de col·laboració entre el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques i l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears sobre atribució de competència de recursos contractuals, signat el 29 de novembre de 2012 i publicat en el BOE el 19 de desembre de 2012 (<http://www.boe.es/boe/dias/2012/12/19/pdfs/BOE-A-2012-15324.pdf>).

En virtut d'aquest conveni s'atribueix al TACRC la competència per a resoldre els recursos especials que s'interposin contra els actes adoptats pels òrgans de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i les corporacions locals del seu àmbit territorial, així com pels ens del seu respectiu sector públic instrumental que tinguin la consideració de poder adjudicador.

Per sufragar les despeses derivades de l'assumpció de competències, la Comunitat Autònoma satisfà al Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques la quantia fixa anual de 10.000 €, que inclou la resolució d'un nombre mínim de vint recursos. Si durant un any se supera el nombre mínim de recursos resolts indicat abans, ha de satisfer una quantia addicional de 350 € per recurs resolt.

7 Són municipis de gran població els que compleixen els requisits següents de l'article 121 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, que estableix que la condició de municipis de gran població s'aplica:

- a) Als municipis la població dels quals superi els 250.000 habitants.
- b) Als municipis capitals de província la població de la qual sigui superior als 175.000 habitants.
- c) Als municipis que siguin capitals de província, capitals autonòmiques o seus de les institucions autonòmiques.
- d) Així mateix, als municipis la població dels quals superi els 75.000 habitants, que presentin circumstàncies econòmiques, socials, històriques o culturals especials.

En els supòsits prevists en els paràgrafs c) i d), s'exigeix que així ho decideixin les assemblees legislatives corresponents a iniciativa dels ajuntaments respectius.

- Com a regla general, el termini per presentar el recurs és de quinze dies hàbils, que comencen a comptar de la manera següent:
 - Quan s'interposa contra un anunci de licitació, una modificació de contracte o un encàrrec de gestió a mitjans propis, des de l'endemà que tengui lloc la publicació corresponent en el perfil de contractant.
 - Quan s'interposi contra els plecs i altres documents contractuals, des de l'endemà de la publicació en el perfil de contractant o, si escau, des de l'endemà que s'hagin posat a disposició de la persona recurrent.
 - Quan s'interposi contra un acte de tràmit, des de l'endemà del dia en què se n'hagi tingut coneixement.
 - Quan s'interposi contra una adjudicació, des de l'endemà de la notificació de l'acte.
 - En la resta de casos, des de l'endemà de la notificació.
- Quan el recurs es fonamenta en alguna de les causes de nul·litat per falta de publicació obligatòria, inobservança del termini de formalització, formalització sense respectar la suspensió automàtica o incompliment de les normes establertes per a l'adjudicació dels contractes basats en un acord marc, el termini d'interposició és el següent:
 - Trenta dies comptadors des de la publicació de la formalització del contracte, incloent-hi les raons justificatives per les quals no s'ha publicat en forma legal la convocatòria de la licitació o des de la notificació als candidats o licitadors afectats dels motius del rebuig de la seva candidatura o de la seva proposició i de les característiques de la proposició de l'adjudicatari que van ser determinants de l'adjudicació a favor seu.
 - En la resta de casos, abans que transcorrin sis mesos comptadors des de la formalització del contracte.

Una vegada interposat el recurs, queda suspesa la tramitació del procediment quan l'acte contra el qual s'ha recorregut sigui el d'adjudicació, tret dels contractes basats en sistemes de racionalització de la contractació, sens perjudici de les mesures cautelars que pugui sol·licitar la persona recurrent.

La tramitació del procediment de resolució del recurs s'ha de seguir de conformitat amb les disposicions generals del procediment administratiu comú de les administracions públiques, amb les especialitats contingudes en l'LCSP i, si escau, en el Reglament dels procediments especials de revisió de decisions en matèria contractual i d'organització del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals, aprovat pel Reial decret 814/2015, d'11 de setembre, que desplega el TRLCSP, el qual segueix vigent mentre no s'oposi a l'LCSP.

Contra la resolució del recurs només és possible interposar un recurs contenciós administratiu davant l'òrgan jurisdiccional competent.

3. JURISDICCIO COMPETENT

L'existència de diferents règims jurídics (públic o privat) dels contractes del sector públic suposa que el coneixement de les controvèrsies que se susciten en relació amb aquests contractes correspongui a la jurisdicció contenciosa administrativa o a la jurisdicció civil, segons el cas. No obstant això, hi ha algunes qüestions relatives a contractes privats que són competència de la jurisdicció contenciosa administrativa. A més, l'LCSP ha atribuït a l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu el coneixement d'algunes controvèrsies que abans eren competència de la jurisdicció civil.

Són competència de l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu les qüestions següents:

- Les relatives a la preparació, l'adjudicació, els efectes, la modificació i l'extinció dels contractes administratius.
- Les que se susciten en relació amb la preparació i adjudicació dels contractes privats de les administracions públiques, i amb les modificacions d'aquests contractes basades en el seu incompliment, quan estiguin subjectes a regulació harmonitzada.
- Les referides a la preparació, l'adjudicació i les modificacions contractuals dels contractes que subscriuguin els poders adjudicadors que no tinguin la consideració d'administració pública.
- Les relatives a la preparació i l'adjudicació dels contractes d'entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors.
- Els recursos interposats contra les resolucions que dictin els òrgans administratius de resolució dels recursos especials en matèria de contractació.
- Les qüestions que se susciten en relació amb la preparació, l'adjudicació i la modificació dels contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada.

L'ordre jurisdiccional civil és el competent per a resoldre:

- Les controvèrsies que se susciten entre les parts en relació amb els efectes i l'extinció dels contractes privats de les entitats que tinguin la consideració de poders adjudicadors, siguin administracions públiques o no ho siguin, amb excepció de les modificacions contractuals que siguin competència de la jurisdicció contenciosa administrativa.
- Les qüestions referides als efectes i l'extinció dels contractes que subscriuguin les entitats del sector públic que no tinguin el caràcter de poders adjudicadors.
- Les qüestions litigioses relatives al finançament privat del contracte de concessió d'obra pública o de concessió de serveis, tret de les actuacions en exercici de les obligacions i les potestats administratives que, d'acord amb el que disposa la Llei, s'atribueixen a l'Administració concedent, i en les quals és competent l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

4. RACIONALITZACIÓ TÈCNICA DE LA CONTRACTACIÓ

Per racionalitzar la contractació, l'LCSP preveu tres tècniques: els acords marc, els sistemes dinàmics d'adquisició i la centralització de la contractació d'obres, serveis i subministraments en serveis especialitzats, denominats *centrals de contractació*.

4.1. Acords marc i contractes que s'hi basen

L'acord marc és un sistema de racionalització tècnica de la contractació en virtut del qual es preestableixen una sèrie de condicions o termes comuns amb una empresa o diverses, que posteriorment s'apliquen a tots els contractes basats en aquest acord marc. En funció de com es fixin aquests termes o condicions, es poden distingir dues classes d'acords marc:

- Acords marc oberts: els que no tenen tots els termes i condicions fixats, i per acabar de definir-los és necessari convocar les empreses a una segona licitació per subscriure els contractes basats en aquests acords marc.
- Acords marc tancats: aquells en els quals es fixen tots els termes i les condicions i, per tant, no és necessari convocar una segona licitació, tret d'excepcions.

La durada dels acords marc no pot ser superior a quatre anys, llevat d'excepcions, i només es poden subscriure contractes basats en acords marc durant el seu període de vigència.

Per subscriure els acords marc s'han de seguir les normes de preparació i adjudicació que preveu l'LCSP. Quant als contractes basats en acords marc, si és necessari convocar una segona licitació, el procediment que s'ha de seguir té les particularitats següents:

- En el document de licitació, que substitueix els plecs, s'han d'establir les condicions que, si escau, van quedar pendents de fixar en l'acord marc.
- S'ha de convidar a participar en la licitació totes les empreses adjudicatàries de l'acord marc, tret que els contractes que s'hi basin no estiguin subjectes a regulació harmonitzada. En aquest cas l'òrgan de contractació pot decidir justificadament no convidar totes les empreses, sempre que com a mínim sol·liciti ofertes a tres.
- Quant al termini per presentar ofertes, l'LCSP no estableix un mínim; simplement ha de ser adequat a les circumstàncies. No obstant això, en aquests casos els plecs de l'acord marc solen fixar un termini mínim per presentar proposicions als procediments d'adjudicació de contractes basats en acords marc.
- Les ofertes s'han de presentar per escrit i el contingut és confidencial fins al moment fixat per obrir-les.
- L'òrgan de contractació pot optar per articular la licitació en una subhasta electrònica, sempre que s'hagi previst en els plecs que regulen l'acord marc.

- El contracte basat en un acord marc s'ha d'adjudicar al licitador que hagi presentat la millor oferta en els mateixos termes que els previstos per als contractes, valorada segons els criteris fixats en l'acord marc.
- La notificació a les empreses no adjudicatàries es pot substituir per una publicació en el mitjà fixat en els plecs reguladors de l'acord marc.

La modificació dels acords marc i els contractes que s'hi basin es regeix per les mateixes regles generals que les previstes per als contractes, amb algunes especialitats.

4.2. Sistemes dinàmics d'adquisició

El sistema dinàmic de contractació és una tècnica de racionalització de la contractació que es configura com un procés totalment electrònic amb una durada limitada i determinada en els plecs. Es pot emprar aquesta tècnica per a l'adquisició d'obres, serveis i subministraments d'ús corrent les característiques dels quals, generalment disponibles en el mercat, satisfacin les necessitats de l'òrgan de contractació, sempre que recórrer a aquests instruments no obstaculitzi, restringeixi o falsegi la competència.

La principal diferència amb l'acord marc és que durant el període de vigència es poden incorporar al sistema noves empreses, sempre que compleixin els criteris de selecció fixats prèviament.

4.3. Contractació centralitzada

Les entitats del sector públic poden centralitzar la contractació d'obres, serveis i subministraments, i atribuir-la a serveis especialitzats que, amb aquesta finalitat, poden subscriure contractes, acords marc o sistemes dinàmics: són les centrals de contractació.

En l'àmbit estatal, l'òrgan de contractació del seu sistema de contractació centralitzada és la Junta de Contractació Centralitzada, adscrita a la Direcció General de Racionalització i Centralització de la Contractació del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.

Les comunitats autònomes poden crear les seves pròpies centrals de contractació d'acord amb les normes de desplegament que dictin en l'exercici de les seves competències.⁹

⁹ El Decret 56 /2012, de 13 de juliol (BOIB 101/2012), crea la Central de Contractació, i regula el règim de contractació centralitzada i la distribució de competències en aquesta matèria en l'àmbit de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i dels ens que integren el sector públic autonòmic.

G
O
I
B
/

En l'Administració local, correspon al ple de la corporació la creació de centrals de contractació, sens perjudici que es puguin adherir a centrals de contractació que creïn les associacions d'entitats locals.

5. ÒRGANS COMPETENTS EN MATÈRIA DE CONTRACTACIÓ

L'LCSP regula els òrgans competents en matèria de contractació i distingeix entre *òrgans executius* (òrgans de contractació), *òrgans d'assistència* i *òrgans consultius*. Dins els òrgans consultius, l'LCSP hi inclou les juntes consultives, el Comitè de cooperació en matèria de contractació pública, l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació i l'Oficina Nacional d'Avaluació.

No obstant això, en aquest apartat se segueix la classificació següent:

- Òrgans executius.
- Òrgans d'assistència.
- Òrgans consultius: les juntes consultives.
- Òrgan de cooperació: el Comitè de cooperació en matèria de contractació pública.
- Òrgans d'observació, supervisió i avaluació: l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, i l'Oficina Nacional d'Avaluació.

5.1. Òrgans executius: l'òrgan de contractació

En el sector públic estatal correspon la facultat d'exercir d'òrgan de contractació als ministres i als secretaris d'estat en àmbit de l'Administració General de l'Estat, i als presidents o directors dels organismes autònoms, entitats públiques empresarials i la resta d'entitats públiques integrants del sector públic estatal i els directors generals de les diferents entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, tret que hi hagi una disposició específica en contra. Tot això, sens perjudici que es puguin constituir uns òrgans col·legiats, denominats *juntes de contractació*, que actuen com a òrgans de contractació en determinats contractes.

La Junta de Contractació Centralitzada adscrita al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública exerceix les funcions d'òrgan de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada.

Les fundacions i les societats del sector públic estatal s'han d'atenir al que disposin els seus estatuts.

En les entitats locals correspon exercir les facultats de l'òrgan de contractació als batles i presidents o al ple de la corporació, en funció de l'import del contracte.

En l'àmbit de les comunitats autònomes, cal atenir-se al que disposi la normativa pròpia dins les seves competències organitzatives.¹⁰

¹⁰ En l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'article 64 de la Llei 3/2003 estableix que els consellers són els òrgans de contractació de l'Administració autonòmica, i en l'àmbit del sector públic instrumental, cal atenir-se al que determinin els estatuts o la norma de creació de cada ens. Tot això, sens perjudici de les competències que corresponen al conseller competent en matèria de contractació pública com a òrgan de contractació centralitzada.

5.2. Òrgans d'assistència: les meses de contractació

Tret que la competència per a contractar correspongui a una junta de contractació, els òrgans de contractació estan assistits, quan sigui preceptiu, per la mesa de contractació, que es pot definir com un òrgan col·legiat d'assistència tècnica especialitzada que exerceix les funcions de qualificació de documentació administrativa, admissió i exclusió de licitadors, valoració de proposicions, apreciació d'ofertes anormalment baixes i proposta d'adjudicació al licitador més ben valorat; també pot assumir, per delegació de l'òrgan de contractació, les funcions de selecció de candidats en procediments en els quals hi hagi aquest tràmit.

La constitució de meses de contractació és obligatòria en els procediments obert, obert simplificat, restringit, de diàleg competitiu, de licitació amb negociació i d'associació per a la innovació. És opcional en el procediment negociat sense publicitat, tret que es fonamenti en causes d'imperiosa urgència, i en el procediment obert simplificat sumari.

Quant a la composició de les meses, l'LCSP estableix les regles següents:

- La mesa ha d'estar formada per un president, un secretari i els vocals que es determinin reglamentàriament.¹⁰ El secretari ha de ser designat entre funcionaris o altres tipus de personal dependent de l'òrgan de contractació, i entre els vocals, almenys hi ha d'haver:
 - Un interventor o un altre funcionari adscrit a la Intervenció o, si no, una persona al servei de l'òrgan de contractació que tengui atribuïdes funcions de control econòmicopressupostari.
 - Un funcionari o un altre tipus de personal que tengui atribuïdes les funcions d'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació.
- Les meses poden sol·licitar l'assessorament de tècnics o experts independents amb coneixements sobre matèries relacionades amb l'objecte del contracte, els quals no tenen la consideració de membres.
- A més, l'LCSP condiona i delimita negativament la composició de les meses en els aspectes següents:
 - No poden formar part de la mesa ni emetre informes de valoració d'ofertes els càrrecs públics representatius¹² ni el personal eventual.
 - Tampoc no pot formar part de les meses el personal que hagi participat en la redacció de la documentació tècnica del contracte.

¹⁰ El Reial decret 817/2009, de 8 de maig, pel que es desplega parcialment la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic estableix que han de ser quatre vocals, a més del president i el secretari, amb un total de sis membres (article 21.2).

En l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el text consolidat del Decret sobre contractació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, aprovat pel Decret 14/2016, d'11 de març, preveu en l'article 3.1 un mínim de tres vocals (en representació de la Intervenció, l'assessoria jurídica i el serveu promotor), a més del president i el secretari.

¹¹ Excepte en les entitats locals, en què els membres electes de la corporació poden formar part de les meses sota certs requisits i circumstàncies.

- Els funcionaris interins només poden formar part de les meses si no hi ha funcionaris de carrera degudament qualificats i així s'acrediti en l'expedient.

L'LCSP preveu expressament que en els procediments oberts simplificats la mesa es considera vàlidament constituïda si hi assisteixen el president, el secretari, un funcionari d'entre els qui tinguin atribuït legalment o reglamentàriament l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació i un funcionari que tenguin atribuïdes les funcions relatives al seu control economicopressupostari.¹³

5.3. Òrgans consultius

La Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat és l'òrgan col·legiat específic de regulació i consulta en matèria de contractació pública del sector públic estatal. L'LCSP li atribueix les funcions següents:

- Promoure l'adopció de les normes o mesures de caràcter general que consideri procedents per millorar els sistema de contractació respecte dels aspectes administratius, tècnics i econòmics.
- Aprovar recomanacions generals o particulars als òrgans de contractació, que s'han de publicar si dels estudis sobre contractació administrativa o d'un contracte particular se'n dedueixen conclusions d'interès per a l'Administració.
- Informar sobre les qüestions que se sotmetin a la seva consideració i, amb caràcter preceptiu, sobre totes les disposicions normatives de rang legal i reglamentari en matèria de contractació pública de competència estatal.
- Coordinar el compliment de les obligacions d'informació que imposen les directives de contractació.
- Elaborar i trametre a la Comissió Europea cada tres anys un informe referit a tots els poders adjudicadors estatals, autonòmics i locals que, respecte de la licitació pública i l'execució dels contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis, estiguin subjectes a regulació harmonitzada.

Les comunitats autònomes poden crear òrgans consultius en matèria de contractació pública, que exerceixen les seves competències en el seu àmbit territorial, en relació amb la contractació dels ens del sector públic autonòmic, i si així està previst també de les entitats locals inclosos en aquests, sens perjudici de les competències de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.¹⁴

¹² En la resta de casos, s'ha de tenir en compte l'article 21.7 del Reial decret 817/2009 esmentat abans: «Per a la constitució vàlida de la mesa hi han de ser presents la majoria absoluta dels membres i, en tot cas, el president, el secretari i els dos vocals que tinguin atribuïdes les funcions corresponents a l'assessorament jurídic i al control economicopressupostari de l'òrgan.

¹³ En l'àmbit de la Comunitat Autònoma, la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, adscrita a la direcció general competent en matèria de contractació pública, és l'òrgan consultiu i assessor en matèria de contractació de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i dels ens que integren el seu sector públic instrumental (article 1 del text consolidat del Decret pel qual es creen la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Registre de Contractes i el Registre de Contractistes, aprovat pel Decret 3/2016, de 29 de gener, modificat pel Decret 36/2017, de 21 de juliol).

5.4. Òrgan de cooperació: el Comitè de cooperació en matèria de contractació pública

Es crea un nou òrgan de cooperació en el si de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat: és el Comitè de cooperació en matèria de contractació pública, que assumeix, en l'exercici de les seves competències, compromisos específics en àrees d'acció comuna de les diferents administracions públiques, de conformitat amb els principis generals de les relacions interadministratives.

Correspon al Comitè de cooperació en matèria de contractació pública, entre altres funcions, recollir la informació que han de trametre les comunitats autònomes relativa les seves licitacions públiques i a l'execució dels contractes típics que estiguin subjectes a regulació harmonitzada, a efectes que, posteriorment, la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat la pugui fer arribar, al seu torn, a la Comissió Europea.

5.5. Òrgans d'observació, supervisió i avaluació

Es crea l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació com a òrgan col·legiat amb la finalitat de vetlar per l'aplicació correcta de la legislació i, en particular, de promoure la concurrència i combatre les il·legalitats, en relació amb la contractació pública. L'Oficina actua en el desenvolupament de la seva activitat i el compliment de les seves finalitats amb plena independència orgànica i funcional, sens perjudici que a efectes purament organitzatius i pressupostaris l'Oficina s'adscriu al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, a través de la Subsecretaria del Departament.

Correspon a l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, entre altres funcions, aprovar, a proposta del Comitè de cooperació en matèria de contractació pública, l'estratègia nacional de contractació pública, instrument jurídic vinculant, basat en l'anàlisi d'actuacions de contractació realitzades per tot el sector públic amb l'objectiu de proposar millores en la contractació pública, durant un horitzó temporal de quatre anys.

S'integra en l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, l'Oficina Nacional d'Avaluació, òrgan col·legiat que té com a finalitat analitzar la sostenibilitat financera dels contractes de concessions d'obres i de concessió de serveis, sens perjudici de la possibilitat que, d'acord amb els resultats obtinguts de les actuacions previstes en l'estratègia nacional de contractació pública, pugui proposar l'ampliació del seu àmbit d'actuació a altres contractes.

6. REGISTRES OFICIALS

6.1. Registres oficials de licitadors i empreses classificades

El Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades del Sector Públic (ROLECE) té per objecte la inscripció de les dades i les circumstàncies que siguin rellevants per acreditar les condicions d'aptitud dels empresaris per contractar amb les administracions públiques i la resta d'organismes i entitats del sector públic, incloses les facultats dels seus representants i apoderats, així com l'acreditació de tot això davant qualsevol òrgan de contractació del sector públic.

El ROLECE depèn del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, i la seva administració correspon als òrgans de suport tècnic de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat.

Les comunitats autònomes poden gestionar els seus propis registres de licitadors i empreses classificades, en els quals ha d'inscriure les classificacions empresarials que, si escau, siguin exigibles per acreditar la solvència i les prohibicions de contractar que siguin declarades pels seus òrgans competents, pels de les entitats locals del seu àmbit territorial o pels dels organismes i entitats dependents d'una o d'altres.

El ROLECE i els registres de licitadors i empreses classificades de les comunitats autònomes s'han de facilitar mútuament la informació relativa a les prohibicions de contractar que hi constin inscrites.

6.2. Registres de contractes del sector públic

El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública manté un registre de contractes en el qual s'inscriuen les dades bàsiques dels contractes que adjudiquen les diferents administracions públiques i la resta d'entitats del sector públic subjectes a l'LCSP, com a sistema oficial central d'informació sobre la contractació pública a Espanya.

En el registre de contractes del sector públic s'inscriuen les dades bàsiques dels contractes, entre les quals hi ha de figurar la identitat de l'adjudicatari, l'import d'adjudicació, juntament amb el desglossament corresponent de l'IVA, i les modificacions, les pròrrogues, les variacions de terminis o de preu, l'import final i extinció dels contractes.

Amb aquesta finalitat, els poders adjudicadors han de comunicar al Registre de Contractes del Sector Públic aquestes circumstàncies sobre els contractes que adjudiquin, excepte els contractes exclosos per l'LCSP i aquells el preu dels quals sigui inferior 5.000 €, amb l'IVA inclòs, sempre que el sistema de pagament utilitzat pels poders adjudicadors sigui el de bestreta de caixa fixa o un altre sistema similar per fer pagaments menors.

En els casos d'administracions públiques que disposin de registres de contractes¹⁵ anàlegs en el seu àmbit de competències, aquesta comunicació de dades pot ser substituïda per comunicacions entre els respectius registres de contractes.

14 És el cas de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que disposa del Registre de Contractes, que té per objecte el coneixement general dels contractes adjudicats per l'Administració i el sector públic instrumental de la CAIB, i per les centrals de contractació o òrgans assimilats, així com de les incidències que la seva execució originin (article 16 del text consolidat del Decret pel qual es creen la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Registre de Contractes i el Registre de Contractistes, esmentat abans). Quant al Registre de Contractistes de la CAIB, s'ha establert un mecanisme de consolidació de la informació que consta en aquest i en el ROLECE.

7. CONTRACTACIÓ ELECTRÒNICA

D'acord amb l'impuls a l'administració electrònica en la nova normativa reguladora del procediment administratiu comú de les administracions públiques i del règim jurídic del sector públic, l'LCSP fa una decidida aposta a favor de la contractació electrònica, atès que l'estableix com a obligatòria per regla general.

També cal destacar la regulació de la figura del perfil de contractant, al qual s'atorga un paper principal com a instrument de publicitat dels diferents actes i fases de la tramitació dels contractes de cada entitat.

7.1. La Plataforma de Contractació del Sector Públic

La Direcció General del Patrimoni de l'Estat del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública posa a disposició de tots els òrgans de contractació del sector públic una plataforma electrònica que permet difondre a través d'Internet els seus perfils de contractant i prestar altres serveis complementaris associats al tractament informàtic d'aquestes dades: és la Plataforma de Contractació del Sector Públic (PCSP).

Els organismes públics que allotgen el seu perfil de contractant en la PCSP disposen dels serveis següents de forma totalment gratuïta:

- Publicació d'anuncis previs, licitacions, plecs, annexos i altres documents contractuals.
- Publicació de qualssevol informacions o documents que configuren el perfil de contractant (composició de les meses de contractació, models de plecs i documents, previsions de contractació, etc.).
- Publicació d'anuncis sobre licitacions en el *Butlletí Oficial de l'Estat* i en el *Diari Oficial de la Unió Europea*.
- Resposta a preguntes de les empreses sobre procediments d'adjudicació publicitats en el perfil de contractant.
- Tramesa de notificacions electròniques als licitadors en el marc d'un procés d'adjudicació.
- Publicació dels contractes adjudicats en el Portal de Transparència de l'Administració General de l'Estat.
- Descàrrega de certificats d'inscripció del ROLECE.
- Consulta sobre els licitadors a serveis d'informació de l'Administració.
- Recepció, custòdia, obertura i avaluació d'ofertes electròniques.

Els perfils de contractant dels òrgans de contractació de l'Administració General de l'Estat i de les entitats del sector públic estatal han d'allotjar-se de manera obligatòria en la PCSP, i es gestionen i es difonen exclusivament a través d'aquesta.

Els òrgans de contractació dels organismes vinculats a les comunitats autònomes i les entitats locals tenen dues opcions:

- Establir els seus propis serveis d'informació similars a la PCSP. En aquest cas, han de publicar en aquest les seves convocatòries de licitacions i el resultat d'aquestes, mitjançant mecanismes d'interconnexió entre ambdós sistemes.
- Allotjar els seus perfils de contractant directament en la PCSP, cas en què poden utilitzar tots els serveis que la Plataforma ofereix, i participar en la seva gestió en els termes i les condicions que reglamentàriament s'estableixin i d'acord amb els convenis que amb aquesta finalitat se subscriu entre el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública i l'òrgan de govern de l'administració corresponent.¹⁶

En definitiva, tota la informació de la contractació del sector públic que sigui objecte de publicació en els perfils de contractant ha de figurar en la PCSP, ja sigui directament o mitjançant mecanismes d'interconnexió. Per tant, no és suficient publicar aquesta informació en qualsevol pàgina web de l'entitat contractant. D'aquesta manera, els possibles licitadors interessats poden accedir a la informació relativa a les licitacions de totes les entitats incloses en l'àmbit d'aplicació subjectiu de l'LCSP a través d'un únic portal web.¹⁷

7.2. Notificacions i presentació d'ofertes per mitjans electrònics

Les notificacions a què es refereix l'LCSP es poden gestionar mitjançant l'adreça electrònica habilitada o mitjançant compareixença electrònica.

Els terminis des de la notificació es computen des de la data de tramesa o de l'avís de notificació, si és mitjançant compareixença electrònica, sempre que l'acte objecte de notificació s'hagi publicat el mateix dia en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació. En cas contrari els terminis es computen des que l'interessat ha rebut la notificació.

La presentació d'ofertes i sol·licituds de participació es du a terme, com a regla general, per mitjans electrònics. Només es pot prescindir de l'ús de mitjans electrònics en supòsits taxats, cas en què els òrgans de contractació han de justificar en un informe específic les raons per les quals s'hagi considerat necessari utilitzar mitjans diferents dels electrònics.

¹⁵ Aquesta és l'opció triada per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Amb aquesta finalitat efecte, es va subscriure el Conveni de col·laboració entre el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears sobre diverses actuacions de coordinació en matèria de contractació pública (BOE 49/2015, de 26 de febrer).

¹⁶ Per a més informació es pot consultar la pàgina web de la PCSP (<https://contrataciondelestado.es>). Si s'accedeix a l'apartat «Licitacions», es poden consultar les licitacions de tots els ens del sector públic. A més, les empreses tenen la possibilitat de registrar-se a la Plataforma, la qual cosa els facilita l'accés a licitacions de contractes relacionats amb la seva activitat.